

ג' ל י ר נ ר ת ל ע י ר ו נ ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע כיה
 ערוכים בידי נחמה ליבוביץ הסנה היש עשרה
 יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה לכפונדים ולנוער
 הסתדרות נשי מרחי"אמריקה
 מהדורה מיוחדת בשביל ההסתדרות הציונית העולמית
 המחלקה לחנוך ולתרבות תורניים בגולה

16

דברים (תשי"ז)

א ט' - י"ח

עיון גם דברים תשי"ב - תשי"ג

א. טאלות מבנה

1. לדעה ר' דוד הופמן בפרוטו לדברים (עמוד 3, וע' Das Buch Deuteronomium 14) נאמר תכנו העיקרי של פרק א' בפסוקים ו' - ה' ובפסוקים י"ט עד ז"א. הפסוקים ט' - י"ח (שבהם עוסק גליוננו) אינם אלא מאמר מוסגר! הסבר, מדוע יש לראות אה מרכתנו כמאמר מוסגר ומה הקשר בין ענינו של מאמר מוסגר זה לבין ענינו של כל הפרק.

2. הסבר, מה מקום הברכה שמברך משה את ישראל (פסוק י"א) בין הפסוקים האלה, בין דברי משה שלא לסאת טרחם (פ' ט' ופ' י"א)?

(הערה: טאלה א, נטאלה גב בשנת תשי"ב ולא נמצאו לה פותרים, נכו הפעם לפתרה! אם לא חמצאו פתרון - טאלו ותענו!)

ב. טאלות ודיוקים ברט"י:

1) ט ד"ה ואמר אליכם בעת ההיא לאמר: מהו "לאמר"? אמר להם משה: לא מעצמי אני אומר לכם אלא מפי הגבורה.

2) ונקסין מפרטעם: מניין לו טמפני הקב"ה אמר, והלא לא אמר כן אלא בעצו יתרו? נסה ליטב קוטיחו.

3) י"ב ד"ה איכה אשא לבדי? אה אומר לקבל סכר - לא אוכל. זוהי טאכרתי לכס: לא מעצמי אני אומר לכם אלא מפי הקב"ה

4) י"ג ד"ה ואסימם: חסר יו"ד, למד טאטמותיהם של ישראל תלויות בראשי דיוניהם, שהיה להם למחות ולכוון לדרך הישרה.

5) י"ד ד"ה ותענו אותי: חלחלם את הדבר להנאתכם. היה לכם להטיב: רבנו משה, ממי נאה ללמוד - ממך או מחלמידיך? לא ממך, שנצטער עליו? אלא ידעתי מחטבותיכם: הייתם אומרים: "עכשו יתמנו עלינו דיינין הובה. אם אין. מכירנו - אנו מביאין לו דורון והוא נוטא לנו פנימם?"

6) ט"ז ד"ה בעת ההיא: מטעה טמנליים אמרתי אליהם: אין עכשו כטלעבר: לטעבר הייתם כרשוט עצמכם, עכשו הרי אתם מטועבדים לצבור

7) ט"ח ד"ה ואלה דברי רש"י: מה הקסי בדברי רש"י? כצד יתפרטו דברי רש"י ע"מ כל אחת מסחי הגירסאות הנ"ל.

8) ט"ט ד"ה ואלה דברי רש"י: מה קשה לו בפסוקנו? (א) הסבר את הבטויים המסומנים בקו. (ב) מה הם תפקידי חטופט לפי דברי רש"י. אלה ומהיכן בחורה מצא רש"י ראייה לדעתו זו? (ג) הסוה לרבריו כאן דברי רש"י ה' כ"ז ד"ה ואת חדבוי אלינו. מה הרעיון המשותף בדברי רש"י כאן ושם? (ד) מה הרעיון בדברי רש"י אלה? מה קשה לו בפסוק זה, שהצריכו לומר מה טאמר?

(א) למה לא יפרטו כשמעו, כמו דבר"כ"ד י"ז, או דברים כ"ז י"ט וכמו שפרטו רש"י עצמו בר"כ"ג ד"ה גר ותושב. (וע' אבן עזרא בר"כ"ט י"ג ד"ה כי גר יהיה זרעך!)

(ב) למה לא הסתפק בפרוט אחד בלבד והביא גם שני לו, מה חולסת כל אחד?

xx(ג) מהי ההנחה הלשונית המאפשרת שני פרוטים אלה?
וע' רש"י א' י"ז ד"ה לא תגורו מפני איט וכן רש"י יטעיה כ"ד ט"ו ד"ה מי גראתך עליך יפל.

xx(א) מה קשה לו בפסוקנו?

(ב) מה פירוט "הסלקנו לאחור?"

(ג) למה לא הסתפק בפרוטו הראשון?

(ד) מה פירוט המלים "מתפרנס בנקיות?"

(ה) מה המטותף לפרוטו השני והטליטי?

xx(ו) לדעת רוב מפרטי רש"י און לגרס אחרי "מתפרנס בנקיות" ד"א, כי אין אלה שני פרוטים כי אם אחד.

מה רמז מצינו לכך בלשון הכתוב?

(6) ט"ז ד"ה ובין גרו: זה בעל דינו טאוגר עליו דברים.

ד"א: ובין גרו אף על עסקי דירה, בין חלוקת אחים, אפילו בין תנור וכורים.

(7) ט"ז ד"ה כקטן כגדול תטמעון: טיהא חביב עליך דין של פרוטה כדין של מאה. טאם קדם ובא לפניך לא תסלקנו לאחורון. ד"א כקטן כגדול תטמעון כהרגומו: טלא חאמר: זה עני הוא וחברו עטיר, ומצוה לפרנסו, אוכה את העני ונמצא מתפרנס בנקיות. ד"א: טלא חאמר האיך אני פוגם בכבודו של עטיר זה בטביל דינר? אזכנו עכטו וכטיוצא לחוץ אומר לו: תן לו טאחה חייב לו.

ג. ט"ז טמע בין אחיכם וטפטתם צדק.

ארר אחיכם: ...וטמעתי מפי חכם גדול, חסיד בישראל, חביב עלי כנפטי, ... הלא הוא הרב ר' משה בירדוגו זלה"ת שהיה מדקדק בטעה הדין טיהין עיניו למטה ולא היה נוטא עיניו כל עיקר; וטהיה מרגיט טאם היה נוטא עיניו לצד ההכרח באיזה אחד מבעלי הדין, היה מתבלבל טכנגדו. והוא אמרו, "טמע בין אחיכם", טלא יעטו אלא הטמיעה והדברים באים מהטוענים לפניהם באין הטחנות לאחד מהם, ובוה "וטפטתם צדק".

(1) מה קשה היה לו בפסוקנו?

(2) הטוה דבריו לדברי הגמרא סנהדרין ז' ע"ב:

א"ר חנינא: אזורה לבית דין טלא יטמע דברי בעל דין קדם טיבוא בעל דין חברו, ואזורה לבעל דין טלא יטעים דבריו לדיין קודם טיבוא בעל דין חברו. קרי ביה נמי "טמע בין אחיכם".

מה בין הגמרא לבין בעל אור החיים כבאור המוסג "טמע בין?"

ד. י"ז. לא תכירו פנים במטפט

מנחה כלולה:

אזרה לדיין, טלא יאמר על אדם: הכרת פניו ענתה בו, בוח טחוא רמאי, טהוריקו פניו ורצה לומר: אל תחטבו טאתם מכירים פני בעלי הדין במטפט!

(1) במה הוא סוטה מן הפרוט הרגיל?

(2) מה אלצו להתרחק מן הפרוט הרגיל?

הטאלות המסומנות x קטות והמסומנות xx קטות ביותר, יענה כל אחד לפי הכנתו. חטובות יט לטלוח לנחמה ליכוביץ, קריה מטה ירוטלים.